

ΤΑ ΠΑΘΗ ΚΑΙ Η ΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΤΕΧΝΗΣ

*‘Η τέχνη κάνει το αόρατο ορατό, μας συνδέει με το πνευματικό,
μας χαρίζει συγκίνηση και μεγαλείο.’*

Η Ανάσταση του Λαζάρου

Ο Λάζαρος ήταν ο αδελφός της Μαρίας και της Μάρθας και φαίνεται ότι ο Ιησούς είχε φιλοξενηθεί παλαιότερα στο σπίτι της Μάρθας. Όπως αναφέρει η Αγία Γραφή ο Ιησούς έκανε θαύμα και ανέστησε το Λάζαρο.

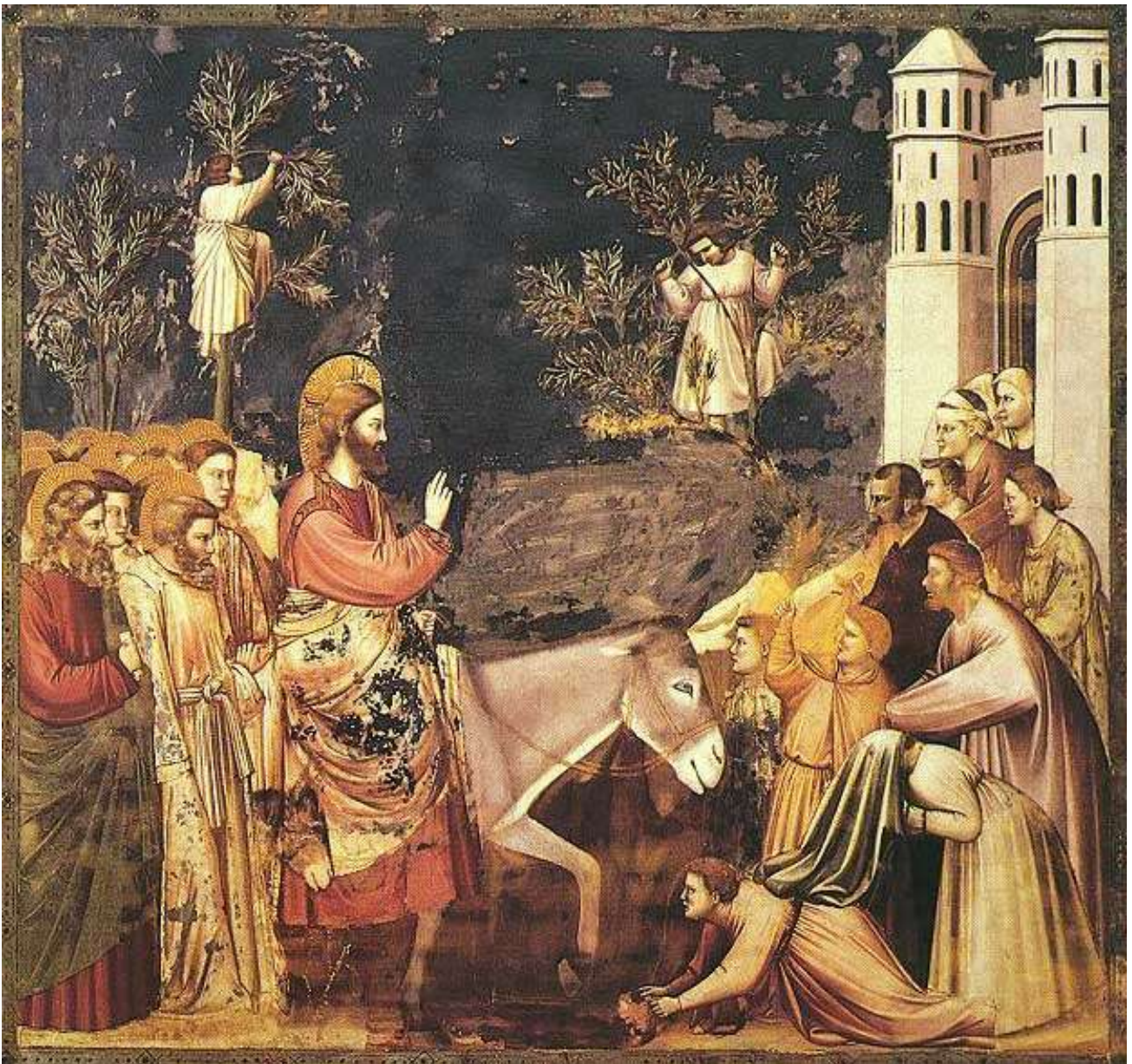
Βίνσεντ βαν Γκογκ: Η ανάβαση του Λαζάρου

Caravaggio: The Raising of Lazarus (1609)

Κυριακή των Βαΐων: Η είσοδος του Χριστού στα Ιεροσόλυμα

Μετά την ανάσταση του Λαζάρου, ο Ιησούς ήρθε στα Ιεροσόλυμα, για να γιορτάσει το Πάσχα με τους μαθητές του. Ο λαός τον περίμενε και τον υποδέχθηκε με κλαδιά φοινικιάς, φωνάζοντας: «Ευλογημένος είσαι εσύ που έρχεσαι από το Θεό». Όλοι πανηγύριζαν εκτός από τους Γραμματείς και τους Φαρισαίους που αποφάσισαν να τον συλλάβουν και να τον θανατώσουν, χωρίς άλλη αναβολή. Όταν πλησίασε ο Ιησούς και είδε την πόλη, έκλαψε γι' αυτήν.

Τζιόττο: Η Είσοδος στην Ιερουσαλήμ (1306)

Ο Μυστικός Δείπνος και η προδοσία

Δυο μέρες πριν το Πάσχα ο Ιησούς βρίσκεται μόνος με τους μαθητές του, για να έχει μαζί τους το τελευταίο και αποχαιρετιστήριο δείπνο. Πριν από το Δείπνο ο Κύριος έπλυνε τα πόδια τους, για να τους δείξει ότι πρέπει να είναι ταπεινοί και να υπηρετούν τους αδελφούς τους. Στο Μυστικό Δείπνο ο Ιησούς τους παρέδωσε το Μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας. Η ατμόσφαιρα ήταν ιδιαίτερα συγκινητική και δραματική. Ήδη ένας μαθητής του, ο Ιούδας ήταν έτοιμος να τον παραδώσει. Μάλιστα έφυγε, πριν τελειώσει το δείπνο.

Τιντορέττο: Μυστικός Δείπνος (μεταξύ 1592 – 1594)

Leonardo Da Vinci: La ultima Cena (Last Supper) (1495-98)

Paul Rubens: Last Supper (περ. 1630-31)

Τιντορέττο: Ο Ιησούς πλένει τα πόδια των μαθητών του (1548)

“Περίλυπός ἐστίν ἡ ψυχὴ μου ἕως θανάτου”

Η προσευχή στη Γεθσημανή και η σύλληψη του Ιησού

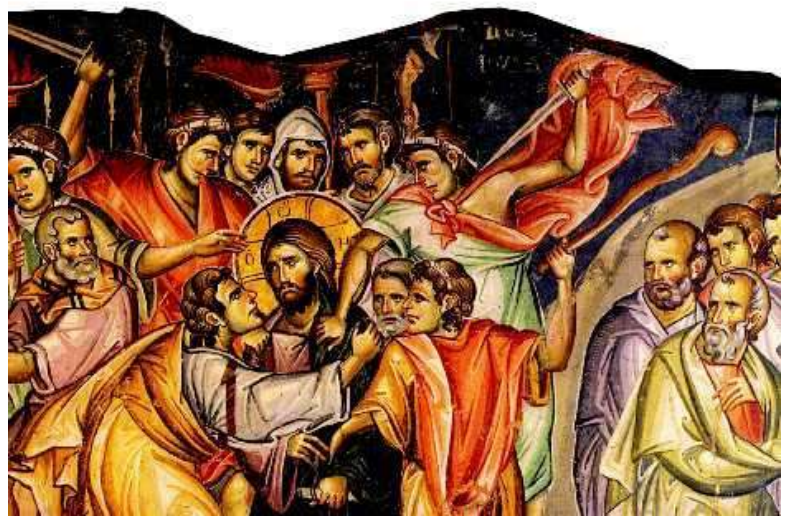
Μετά το Δείπνο πήγαν στο όρος των Ελαιών και ο Ιησούς προσευχήθηκε με πόνο και λύπη γνωρίζοντας ότι είχε φθάσει η ώρα για τη μεγάλη θυσία του. Πράγματι μετά από λίγο φάνηκε ο Ιούδας μαζί με Ρωμαίους στρατιώτες. Ο Ιησούς παραδίνεται από μόνος του στους διώκτες του. Τα Πάθη του αρχίζουν. Και οι μαθητές τον εγκαταλείπουν όλοι...

Caravaggio: Christ on the Mount of Olives (1604-06)

Theodore Chasseriau: Christ on the Mount of Olives (1840)

Η προδοσία (Τοιχογραφία στην Ι. Μονή Βατοπεδίου, Άγιο Όρος. 14ος αι.)

Giovanni Bellini: The Agony in the Garden (1459-65)

Πολ Γκογκέν: Χριστός στο Όρος των Ελαιών

Κ. Παρθένης: Η προσευχή του Χριστού στο Όρος των Ελαιών (προ του 1930)

Κυριάκος Κάσσης: Η άρνηση του Πέτρου (1972)

Καραβάτζιο: Το φιλί του Ιούδα

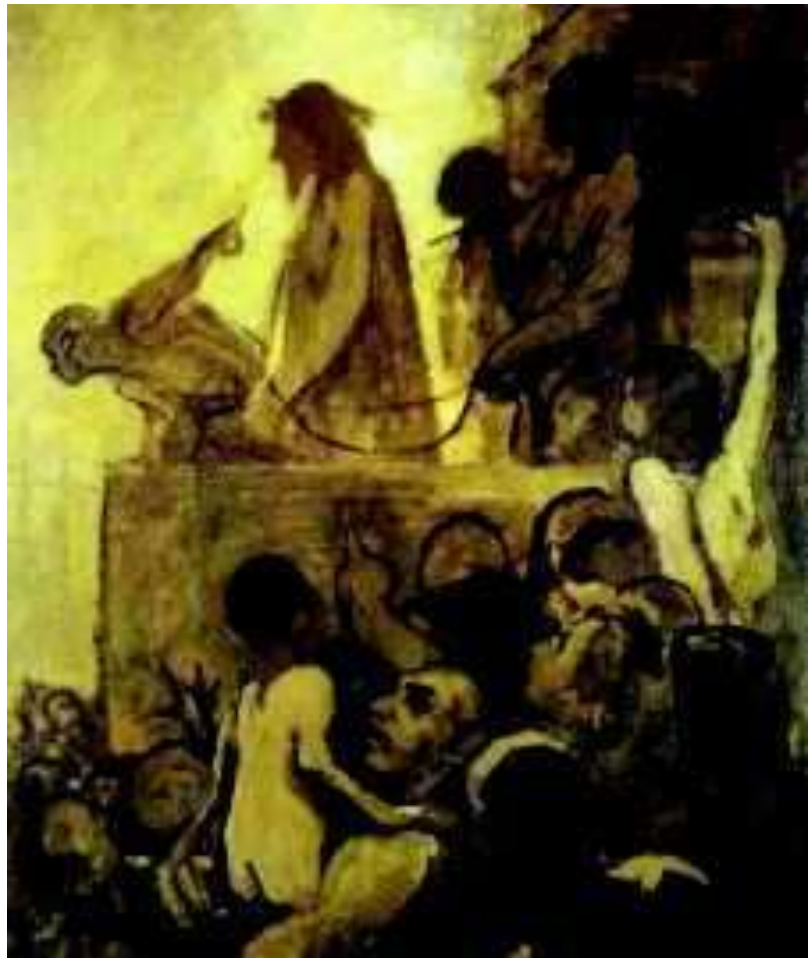
Οι θρησκευτικοί και πολιτικοί ηγέτες καταδικάζουν τον Ιησού σε θάνατο

Πρώτα έφεραν τον Ιησού στον αρχιερέα για να τον δικάσει. Εκεί προσπάθησαν να βρουν κάτι εναντίον του. Του έκαναν ερωτήσεις, για να τον παγιδέψουν, ενώ παρουσίασαν ψευδομάρτυρες που τον κατηγορήσαν. Στο τέλος ο αρχιερέας ρώτησε το Χριστό αν είναι ο Μεσσίας, ο Υιός του Θεού. Ο Ιησούς απάντησε: «Εσύ, μόνος σου το είπες» και τότε βρήκαν την αιτία που γύρευαν. Με μια βιαστική, παράτυπη, παράνομη και άδικη δίκη καταδίκασαν τον Ιησού σε θάνατο ως βλάσφημο. Τον χτύπησαν, τον έβρισαν και την άλλη μέρα τον οδήγησαν στον Πιλάτο, το Ρωμαίο διοικητή, για να εγκρίνει την απόφαση τους.

Οι ρωμαϊκοί νόμοι δεν προέβλεπαν θανατική ποινή για βλασφημία. Έτσι ο Πιλάτος δεν ικανοποίησε το αίτημα των αρχιερέων για θανάτωση του Ιησού. Η θρησκευτική ηγεσία άλλαξε την κατηγορία και κατήγγειλε τον Ιησού ως επαναστάτη κατά της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας. Εκβιάστηκε ο Πιλάτος, παραπλανήθηκε ο λαός. Και ο αθώος Ιησούς παραδόθηκε για να εκτελεστεί με σταύρωση.

Sieger Kerper: Ο Πέτρος αρνείται τον Δάσκαλό του

Ντωμίε: Ιδού ο Άνθρωπος, ιδού ο βασιλιάς σας (1850)

Gerrit van Honthorst: Ο Χριστός ενώπιον του Καϊάφα

Τιτσιάνο: Ο ακάνθινος στέφανος

Καραβάτζιο: Η Μαστίγωση του Ιησού

Αντονέλο ντα Μεσίνα: Ο Χριστός στον κίονα

Αντονέλο ντα Μεσίνα: Ίδε ο άνθρωπος

Αντρέα Μαντένια: Ίδε ο άνθρωπος

Caravaggio: Christ at the Column (περ. 1606)

**Caravaggio: Το ακάνθινο στεφάνι
(περ. 1602-07)**

El Greco: The Disrobing of Christ (περ. 1577-79)

Η Σταύρωση του Ιησού

Μετά την καταδίκη του Ιησού άρχισε και το μαρτύριό του. Οι στρατιώτες τον έντυσαν με κόκκινο μανδύα, του φόρεσαν αγκάθινο στεφάνι στο κεφάλι και του έδωσαν να κρατά ένα καλάμι. Ήθελαν έτσι να τον κοροϊδέψουν και φώναζαν χτυπώντας τον: «Ζήτω ο βασιλιάς των Ιουδαίων.» Ο Χριστός υπέμεινε σιωπηλός μέχρι την ώρα που τον πήραν για να τον θανατώσουν. Σήκωσε το σταυρό του ως το λόφο του Γολγοθά, όπου θα γινόταν η Σταύρωση. Όταν έφτασαν, οι στρατιώτες έβγαλαν τα ρούχα του Ιησού και τον σταύρωσαν μαζί με δύο ληστές. Κατόπιν μοιράστηκαν τα ρούχα του και συνέχισαν να τον περιγελούν λέγοντας: «Αφού είσαι γιος του Θεού, γιατί δεν κατεβαίνεις από το σταυρό;». Ο Ιησούς όμως φανέρωσε ακόμη μια φορά την αγάπη του στους ανθρώπους, συγχωρώντας τους σταυρωτές του λέγοντας: «Πάτερ ἄφες αὐτοῖς, οὐ γὰρ οἶδασι τι ποιοῦσι.» («Πατέρα, συγχώρεσέ τους. Δεν ξέρουν τι κάνουν.»)

Ραφαήλ: Η Ανάβαση του Γολγοθά (περ. 1514-16)

El Greco: Christ Carrying the Cross (1580)
Via Dolorosa

Μιχάλης Βασιλάκης: Σήμερα κρεμάται επί ξύλου

Τιτσιάνο: Ο Χριστός στο σταυρό και ο καλός κλέφτης

Francisco Goya: Cristo en la cruz (1780)

Diego Velazquez: Christ Crucified (1632)

Andrea Mantegna: The crucifixion (1457-59)

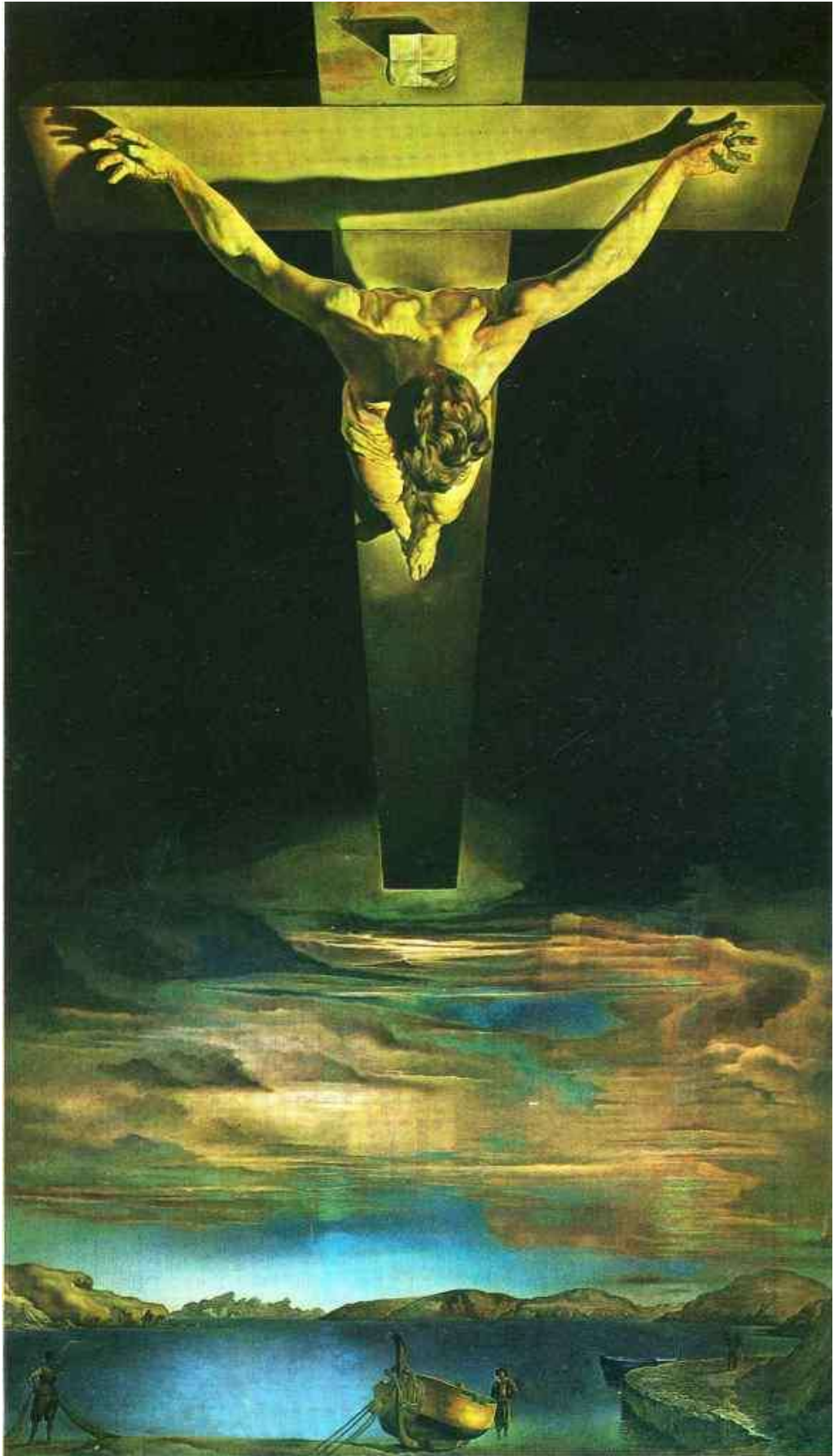
Φορητή εικόνα του 9ου-13ου αι.

*Μα γιατί να σταθείς να σε πιάσουν! Κι ακόμα,
σα ρωτήσανε: "Τποιος ο Χριστός;" τι πες "Να με"!
Αχ! δεν ξέρει, τι λέει το πικρό μου το στόμα!
Τριάντα χρόνια παιδί μου δε σ' έμαθ' ακόμα!*

Κώστας Βάρναλης «Η Μάνα του Χριστού»
από το «Το Φως που καίει»

Κρητική αγιογραφία του 17ου αι.

Salvador Dalí: Christ of Saint John of the Cross (1951)

El Greco: Crucifixion (1600)

Ρέμπραντ: Σταυρώνοντας το Χριστό

- Ακούστε το αντίφωνο της Μ. Πέμπτης «Σήμερον κρεμάται επί ξύλου...».
<https://www.youtube.com/watch?v=FEoW6rafzXk>
<https://www.youtube.com/watch?v=de2n5pXZO6Q>

«Η ζωή εν τάφω»

Rogier van der Weyden: Η Αποκαθήλωση (1435)

Caravaggio: The Entombment of Christ (1602)

Raphael: Deposition (1507)

Ιερώνυμος Μπος: Η εις Άδου κάθοδος

Στάνισλαβ Ραπότεκ : Διαλογισμός για τη Μεγάλη Παρασκευή

Sandro Botticelli: Lamentation over the Dead Christ with Saints (1495-98)
Ο Επιτάφιος θρήνος

Η ζωή εν τάφω,
κατετέθης Χριστέ,
καὶ Ἀγγέλων στρατιαὶ ἐξεπλήττοντο
συγκατάβασιν δοξάζουσαι τὴν σὴν.

Ω γλυκύ μου ἔαρ,
γλυκύτετόν μου Τέκνον,
πού ἔδυ σου το κάλλος;

Αἱ γενεαὶ πᾶσαι,
ὕμνον τῇ Ταφῇ σου,
προσφέρουσι Χριστέ μου.

- Ἀκούστε τα Εγκώμια της Μεγάλης Παρασκευῆς
<https://www.youtube.com/watch?v=GOBoRbbTXLc>
<https://www.youtube.com/watch?v=Rn1Lk7uINj8>
<https://www.youtube.com/watch?v=HQvXmah6n3c>

Κ. Παρθένης: Θρήνος (1917)

Χριστός ανέστη!

Η θρησκευτική ηγεσία του λαού καταδίκασε τον Ιησού σε θάνατο. Οι κατακτητές της χώρας του τον σταύρωσαν. Αφοσιωμένοι φίλοι του τον κήδεψαν. Ξένοι στρατιώτες φρουρούσαν τον τάφο του. Τέλος λοιπόν στον Ίδιο μαζί με όσα δίδαξε, έπραξε, έδειξε και υποσχέθηκε; Την έκπληξη της Ανάστασής του ούτε οι μαθητές και οι μαθήτριάς του την περίμεναν. Και όμως τον ξαναείδαν ζωντανό, συναντήθηκαν μαζί του, τον άκουσαν, μίλησαν, χάρηκαν, γέμισαν με δύναμη και ελπίδα για συνέχεια μαζί του.

Φώτης Κόντογλου: Η εις Άδου Κάθοδος

**Χριστός Ανέστη εκ νεκρών
θανάτω θάνατον πατήσας
καὶ τοις εν τοις μνήμασι
ζωὴν χαρισάμενος.**

Ο Χριστός αναστήθηκε από τους νεκρούς,
νίκησε το θάνατο
και μας χάρισε την αιώνια ζωή.

➤ Ακούστε το Χριστός Ανέστη:

<https://www.youtube.com/watch?v=y803V1vSVSc>

<https://www.youtube.com/watch?v=97dh5xMo7Mc>

Θεόφιλος: Ανάστασις

Κων. Παρθένης: Η Ανάστασις (1917)

Salvador Dalí: Η Ανάσταση (1958)

Δομήνικος Θεοτοκόπουλος: Η Ανάσταση

Paolo Veronese: The Resurrection of Christ (1570)

Piero della Francesca: The Resurrection (1460)

Μιχ. Βασιλάκης: Ο αναστημένος Ιησούς και ο Θωμάς

Υπάρχει ελπίδα

Υπάρχει ελπίδα,
 υπάρχει ελπίδα για όλους μας!
 Δεν είναι νεκρός! Ζει!
 Και μπορούμε να ζήσουμε μαζί του!
 Όλοι μπορούμε να ζήσουμε μαζί του!
 Αυτή η ζωή μας
 δεν θα είναι χωρίς φόβο
 αλλά με μέλλον.
 Όχι χωρίς πόνους
 αλλά με ελπίδα.
 Αναστήθηκε! Ζει!
 Κι εμείς θα ζήσουμε-
 όχι χωρίς τον σταυρό μας
 αλλά με τον Αναστάντα!

Ντήτριχ Μεντ

**Alfred Manessier: Ανάσταση
 (έγχρωμη λιθογραφία, 1949)**